

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 30583/2023
21.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Тихомир Огњановић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Смиљка Минић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији тужене - противтужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 559/22 од 27.04.2023. године, у седници већа одржаној 21.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене - противтужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 559/22 од 27.04.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца - противтуженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П2 1364/19 од 21.12.2021. године, ставом првим изреке, брак закључен 08.10.2006. године у Београду између тужиоца – противтуженог, и тужене – противтужиле, уписан у матичну књигу венчаних која се води за матично подручје Београд, под текућим бројем ... за 2006. годину, разведен је на основу члана 41. Породичног закона Републике Србије. Ставом другим изреке, заједничка деца парничних странака, малолетни ВВ, рођен ... године, малолетни ГГ, рођен ... године и малолетни ДД, рођен ... године поверена су оцу АА који ће самостално вршити родитељско право. Ставом трећим изреке, лични односи малолетне деце са мајком ББ одвијаће се на начин ближе описан као у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена – противтужила да на име свог дела доприноси за издржавање мал. ВВ, мал. ГГ и мал. ДД, плаћа месечно износе од по 10.000,00 динара за свако дете, односно 30.000,00 динара, сваког 01. до 05. у месецу за текући месец од 13.08.2019. године па убудуће док за то постоје законски услови, или док се ова пресуда не измени другом судском одлуком. Ставом петим изреке, преко досуђених 30.000,00 динара до тражених 45.000,00 динара, тужбени захтев тужиоца – противтуженог је одбијен. Ставом шестим изреке, одбијен је противтужбени захтев којим је тужена тражила да се малолетна деца повере мајци на самостално вршење

родитељског права, да се тужилац – противтужени обавезе да на име издржавања мал. деце плаћа месечни износ од по 14.000,00 динара за издржавање малолетних ВВ и ГГ, а малолетног ДД износ од 12.000,00 динара од подношења тужбе па убудуће, све док за то буду постојали законски услови, сваког 01. до 05. у месецу за текући месец на рачун законске заступнице мајке ББ, док ће модел виђања малолетне деце са оцем бити уређен на начин ближе описан као у овом ставу изреке. Ставом седмим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 559/22 од 27.04.2023. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужене и првостепена пресуда потврђена у ставу другом, четвртм, петом, шестом и седмом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у трећем ставу изреке, тако што су лични односи мал. деце са туженом одвијати на начин ближе описан као у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђено решење Другог основног суда у Београду П2 1364/19 од 09.08.2022. године. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за трошкове другостепеног поступка.

Решењем Другог основног суда у Београду П2 1364/19 од 09.08.2022. године, одбијен је предлог тужене за одређивање привремене мере којом је тражено да се измени решење овог суда П2 1364/19 од 17.01.2020. године у првом, другом и трећем ставу изреке и малолетни ГГ, рођен ... године повери мајци на самостално вршење родитељског права, да се обавезе тужилац да на име издржавања мал. ГГ плаћа месечно износ од 8.000,00 динара сваког 01. до 05. дана у месецу за текући месец на рачун мајке, да се модел виђања мал. ГГ са оцем уреди на начин ближе описан у овом ставу изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане одлуке у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 – други закон), Врховни суд је утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Указивање тужене на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, није било предмет оцене овог суда, будући да се ради о повредама које се не могу сматрати ревизијским разлогом у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле брак 08.10.2006. године, у којем је рођено троје заједничке деце, ВВ ... године, ГГ ... године и ДД ... године. Парничне странке су са заједничком децом живееле у стану у власништву оца тужиоца, а заједница живота је прекинута 31.05.2019. године када се тужена одселила код своје мајке. Према извештају психолога од 23.08.2019. године, петочлана породица ... је два пута била на разговору ради психолошког саветовања, јер су деца пролазила кроз тежак период развода својих родитеља уз присутан страх да

једног родитеља неће виђати, а тужни су што више не живе заједно и постоји доза неизвесности јер не знају где ће и са ким живети, па је препоручен наставак пружања адекватне психолошке помоћи деци током развоја. Према извештају стручног тима надлежног органа старатељства од 26.09.2019. године, деца испољавају присност са родитељима и пријатност приликом боравка у домаћинству оба родитеља, што указује да су поједнако везана за оба родитеља. Код оца је примећена већа топлина и спонтаност у понашању према деци, а деца су у разговору изразила жељу да им место живљења буде у стану код оца на ..., а као разлог су навели близину школе, пријатеље и вршњаке са којима се друже. Оба родитеља располажу вештинама неопходним за старање о деци, уважавају један другог у родитељској улози, али им је комуникација тренутно оптерећена узајамним неповерењем. Отац адекватно врши своју функцију и у интересу малолетне деце је да отац самостално врши родитељско право, а да се модел са мајком уреди на начин ближе описан у самом налазу. Према налазу и мишљењу органа старатељства од 31.12.2019. године оба родитеља поседују нужне капацитете за поверавање малолетне деце, деца добро функционишу у новонасталим околностима, будући да сваки други викенд виђају мајку, као и сваког уторка и четвртка и да због познатог простора и близине другара, малолетна деца желе да остану код оца. Решењем Другог основног суда П2 1364/19 од 17.01.2020. године, одређена је привремена мера и заједничка деца парничних странака поверена су оцу на бригу, чување и васпитање, који ће самостално вршити родитељско право, уређен је модел виђања малолетне деце са мајком на начин како је то предложено мишљењем органа старатељства од 26.09.2019. године и тужена обавезана да на име свог дела доприноса за издржавање мал. деце месечно плаћа 22.000,00 динара. Одбијен је предлог да се малолетна заједничка деца повере туженој на самостално вршење родитељског права и да тужилац доприноси издржавању малолетне деце. Према налазу и мишљењу надлежног органа старатељства од 08.12.2020. године, оба родитеља задовољавају критеријуме родитељске подобности, али да с обзиром на то да отац врши своју родитељску улогу адекватно, у најбољем интересу мал. деце је да буду поверена оцу ради самосталног вршења родитељског права да се виђање са мајком одвија према моделу ближе описаном у налазу. Након извршене теренске посете код оба родитеља у присуству деце, стручни тим органа старатељства 02.03.2021. године се изјаснио да услови становања код родитеља нису детектовани као суспектни, због чега није било индиковано понављање теренских посета, родитељима је назначена дужност да врше надзор и контролу над васпитно-образовним процесима деце, а од стране ПП службе Основне школе „...“ орган старатељства није обавештен да постоји додатна потреба за предузимањем активности из домена рада органа старатељства када су у питању заједничка деца странака. Орган старатељства је обавио разговор са мал. децом и процењено је да су деца у својим исказима аутентична, да се директно питање о томе са којим родитељем желе да живе се не сматра питањем које је у најбољем интересу детета, али у конкретном случају једногласно су деца навела да им постојећа организација живота прија и да су на њу навикнута, због чега је орган старатељства остао при мишљењу да заједничку децу парничних странака треба поверити оцу на самостално вршење родитељског права. Према налазу и мишљењу комисије Клинике за психијатријске болести „Др Лаза Лазаревић“ од 07.10.2021. године, оба родитеља поседују капацитете за вршење родитељског права, отац поседује висок степен мотивације, брижности и одговорности у односу са мал. децом, у потпуности задовољава емоционалне и васпитне потребе деце, а деца су адаптирана на постојећи модел функционисања и несметано комуницирају и одлазе код мајке, па је мишљење да је у најбољем интересу мал. деце да буду поверена оцу на самостално вршење родитељског права. Мајка је у претходном периоду имала осцилацију у односу са

децом, након чега је успоставила адекватнији и стабилнији однос, труди се да буде доступна и спремна да ради са децом, а деца су спремна за контакт с мајком о најширем моделу и модел виђања је предложен у њиховом је најбољем интересу. Тужилац живи у стану који је у власништву његовог оца, нема непокретности на своје име, поседује аутомобил, а за школске и ваншколске активности месечно за децу издваја између 75.000,00 и 80.000,00 динара. Запослен је у „...“, месечно остварује примања од око 75.000,00 динара, уз повремено приватно ангажовање остварује приход од око 100 евра и отплаћује кредит за куповину аутомобила од 21.000,00 динара месечно. Тужена је купила стан у коме планира да живи сама са децом обезбеђеним средствима од подигнутог кредита, власник је аутомобила, а запослена је у ... на радном месту ... и месечно остварује приход од 68.000,00 динара. Додатно ради у ... где месечно остварује зараду у износу од 35.000,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је у најбољем интересу малолетне деце да буду поверени оцу на самостално вршење родитељског права, уз уређен начин одржавања личних односа са мајком и обавезу мајке да доприноси издржавању малолетне деце укупним месечним износом од 30.000,00 динара.

Другостепени суд је потврдио првостепену одлуку у делу којим су мал.деца поверена оцу на самостално вршење родитељског права и у погледу одлуке о висини доприноса за издржавање, док је преиначио првостепену одлуку у погледу начина одржавања личних односа мал.деце са туженом мајком на начин ближе описан у изреци одлуке, налазећи да да је у најбољем интересу мал.деце да време које ће проводити са мајком буде прецизно наведено у складу са налазом надлежног органа старатељства.

Врховни суд налази да се ревизијом тужене неосновано побија другостепена пресуда због погрешне примене материјалног права.

Према члану 3. став 1. Конвенције о правима детета (Закон о ратификацији конвенције Уједињених нација о правима детета „Службени лист СФРЈ“ - Међународни уговори број 15/90 и „Службени лист СРЈ“ – Међународни уговори број 4/96 и2/97) у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета без обзира на то да ли га спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. Државе чланице се обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и преузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере (став 2.).

Ова обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. У спору за заштиту права детета и у спору за вршење односно лишење родитељског права суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета (члан 266. наведеног закона) и пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима (члан 270.).

Правилно су нижестепени судови применили материјално право и утврдили најбољи интерес малолетне деце одлучујући да отац самостално врши родитељско право, прихватајући стручно мишљење органа старатељства и мишљење комисије Клинике за психијатријске болести „Др Лаза Лазаревић“, која мишљења су дата на основу актуелне породичне ситуације и породичних прилика парничних странака. Супротно наводима ревизије, овај суд сматра да су приликом доношења одлуке, нижестепени судови правилно проценили све елементе најбољег интереса малолетне деце, као и способност родитеља да задовоље развојне, васпитне, емоционалне и образовне потребе деце утврђене у смислу чланова 6. и 266. став 1. Породичног закона. Наиме, оба родитеља поседују капацитете за вршење родитељског права, отац поседује висок степен мотивације, брижности и одговорности у односу са мал. децом, и констатована је већа топлина и спонтаност у понашању према деци у односу на мајку, а деца су адаптирана на постојећи модел функционисања и несметано комуницирају и одлазе код мајке. Мал.деца су у непосредном разговору са стручним лицима органа старатељства, прилагођеном њиховом узрасту и актуелној породичној ситуацији, навела да су навикнута на постојећу организацију живота која им прија, да желе да живе у стану на Видиковцу, те је њихова аутентична жеља да желе да живе са оцем.

Следом наведеног, нису основани наводи ревизије којима се указује на садржину налаза и мишљења органа старатељства као и комисије вештака и предлог да се дете повери мајци на самостално вршење родитељског права, с обзиром да су нижестепени судови приликом одлучивања, имајући у виду мишљење мал. деце у ситуацији када су способна да искажу своје мишљење о томе са којим родитељем желе да живе, као и да је аутентична жеља мал. деце да живе са оцем и да не желе да мењају постојећу организацију живота, ценили и налаз и стручно мишљење надлежног органа старатељства и мишљење комисије вештака да се у склопу свих околности конкретног случаја мал.деца повере оцу на самостално вршење родитељског права. У конкретном случају, супротно ревизијским наводима адекватно је и у склопу свих околности овог случаја оцењена аутентична жеља мал.деце да живе са оцем. Осим тога, суд када је у питању најбољи интерес детета не опредељује само мишљење детета, већ и друге околности које се тичу узраста и пола детета, потреба детета, као и способност родитеља да задовољи потребе детета, што су нижестепени судови, а супротно ревизијским наводима, на правилан начин ценили и за своју одлуку дали довољне и јасне разлоге, које у свему прихвата и овај суд.

Правилна је и одлука другостепеног суда у погледу тачно уређеног одржавања личних односа малолетне деце са мајком сагласно налазу и мишљењу органа старатељства, имајући у виду актуелну породичну ситуацију, као и избегавање евентуалних кофликтних ситуација због међусобне комуникације странака оптерећене узајамним неповерењем.

Супротно ревизијским наводима, а полазећи од одредаба материјалног права из Породичног закона и правилно утврђених могућности тужене, као дужника издржавања и потреба мал.деце као поверилаца издржавања, применом критеријума за одређивање издржавања садржаних у члану 160. Породичног закона, и руководећи се њиховим најбољим интересом сагласно члановима 6. и 266. ПЗ, правилно су нижестепени судови оценили да је тужена у могућности да на име доприноса за издржавање мал. деце плаћа по 10.000,00 месечно од својих редовних примања, с обзиром на њене могућности да стиче зараду и стандард којим живи, као и могућност да се додатно радно ангажује. Овим износом обезбеђује се задовољење услова за

правилан и потпуни развој мал.деце, која су школског узраста, у складу са њиховим утврђеним потребама, а при томе се не угрожава егзистенција тужене као дужника издржавања, док ће преостала средства за издржавање деце обезбеђивати отац који се свакодневно брине о њима, како потребним новчаним износом, тако и доприносом у виду рада и старања које и иначе свакодневно улаже у негу и подизање мал. деце. Стога су ревизијски наводи којима се указује на могућности тужене као дужника издржавања оцењени као неосновани.

Указивање тужене у ревизији да је мал. ГГ након доношења првостепене одлуке прешао да живи код мајке, није од утицаја на другачији одлуку у овој правној ствари, већ евентуално може бити од утицаја у другом поступку за измену одлуке о поверавању мал.деце.

Осталим ревизијским наводима тужене се посредно или непосредно оспорава чињенично стање које по њеном мишљењу није правилно или потпуно утврђено у спроведеном поступку. Међутим, ови наводи нису основани, јер не доводе у сумњу правилност побијане пресуде у погледу одлуке о поверавању малолетног детета и висини издржавања, као ни правилну примену материјалног права садржаног у наведеним одредбама Породичног закона.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци

Применом члана 165. става 1. у вези члана 154. став 1. ЗПП, Врховни суд је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију јер то нису трошкови потребни за вођење ове парнице.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић